

LIETUVOS VYRIAUSIASIS ADMINISTRACINIS TEISMAS

SPRENDIMAS LIETUVOS RESPUBLIKOS VARDU

2015 m. balandžio 9 d.
Vilnius

Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo išplėstinė teisėjų kolegija, susidedanti iš teisėjų Laimučio Alechnavičiaus, Laimės Baltrūnaitės, Artūro Drigoto (pranešėjas), Ramūno Gadliausko ir Irmanto Jarukaičio (kolegijos pirmininkas), sekretoriaujant Aušrai Dzičkanecienei, dalyvaujant atsakovo Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos atstovėms Ingridai Kliukienei ir Mildai Kojelienei,

viešame teismo posėdyje išnagrinėjo norminę administracinę bylą pagal Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo nutartį ištirti, ar Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2009 m. rugpjūčio 4 d. įsakymo Nr. A1-473 „Dėl Darbo rinkos stebėsenos sąlygų ir tvarkos aprašo patvirtinimo“ (2010 m. liepos 22 d. įsakymo Nr. A1-359 redakcija) 25.3 punktas neprieštaruja konstituciniams teisinės valstybės, teisės aktų hierarchijos principams.

Išplėstinė teisėjų kolegija

n u s t a t ė :

I.

1. Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas, nagrinėdamas administracinę bylą pagal pareiškėjo R. K. apeliacinį skundą dėl Panevėžio apygardos administracinio teismo 2014 m. balandžio 8 d. sprendimo administracinėje byloje pagal pareiškėjo skundą atsakovams Panevėžio teritorinei darbo biržai ir Lietuvos valstybei, atstovaujamai Panevėžio teritorinės darbo biržos, trečiajam suinteresuotam asmeniui Panevėžio miesto savivaldybės administracijai dėl administracinio akto panaikinimo ir turtinės žalos atlyginimo, 2014 m. lapkričio 25 d. nutartimi pradėjo tyrimą dėl Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2009 m. rugpjūčio 4 d. įsakymo Nr. A1-473 „Dėl Darbo rinkos stebėsenos sąlygų ir tvarkos aprašo patvirtinimo“ (2010 m. liepos 22 d. įsakymo Nr. A1-359 redakcija) 25.3 punkto ta apimtimi, kuria nustatyta, kad bedarbio statuso netenkama bedarbiui be pateisinamų priežasčių, kaip nustatyta Nedarbo socialinio draudimo išmokų nuostatuose, patvirtintuose Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu Nr. 1656, neatvykus į teritorinę darbo biržą jo individualioje Darbo ieškančio asmens atmintinėje nustatytu laiku priimti pasiūlymo dirbti arba dalyvauti aktyvios darbo rinkos politikos priemonėse, atitikties konstituciniams teisinės valstybės, teisės aktų hierarchijos principams. Šia nutartimi administracinė byla sustabdyta iki Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo išnagrinės norminę administracinę bylą.

2. Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2014 m. lapkričio 25 d. nutartyje nurodyti šie teisiniai argumentai, kuriais grindžiamos abejonės dėl ginčijamos nuostatos teisėtumo:

2.1. Pagal Lietuvos Respublikos užimtumo rėmimo įstatymo (toliau – ir Užimtumo rėmimo įstatymas) 12 straipsnio 2 dalį, darbo rinkos stebėsenos sąlygas ir tvarką nustato Vyriausybė ar jos įgaliota institucija. Socialinės apsaugos ir darbo ministras, vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2009 m. liepos 22 d. nutarimo Nr. 797 1.3 punktu, 2009 m. rugpjūčio 4 d. įsakymu Nr. A1-473 patvirtino Darbo rinkos stebėsenos sąlygų ir tvarkos aprašą (toliau – ir Aprašas). Šiame Apraše numatyti bedarbio statuso netekimo pagrindai, tarp jų – individualioje byloje aktualus 25.3 punkte numatytas pagrindas: bedarbiui be pateisinamų priežasčių, kaip nustatyta Nedarbo socialinio draudimo išmokų nuostatuose, patvirtintuose Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu Nr. 1656, neatvykus į teritorinę darbo biržą jo individualioje Darbo ieškančio asmens atmintinėje nustatytu laiku priimti pasiūlymo dirbti arba dalyvauti aktyvios darbo rinkos politikos priemonėse. Taigi asmenų, dalyvaujančių užimtumo rėmimo sistemoje (bedarbių), su socialine apsauga susiję teisinio statuso klausimai (bedarbio statuso netekimas) iš esmės yra reglamentuojami poįstatyminiame teisės akte.

2.2. Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas savo aktuose ne kartą yra konstatavęs, jog iš konstitucinio teisinės valstybės principo, kitų konstitucinių imperatyvų kyla reikalavimas įstatymų leidėjui, kitiems teisėkūros subjektams paisyti iš Konstitucijos kylančios teisės aktų hierarchijos. Šis reikalavimas *inter alia* reiškia, kad draudžiama žemesnės galios teisės aktais reguliuoti tuos visuomeninius santykius, kurie gali būti reguliuojami tik aukštesnės galios teisės aktais, taip pat kad žemesnės galios teisės aktuose draudžiama nustatyti tokį teisinį reguliavimą, kuris konkuruotų su nustatytoju aukštesnės galios teisės aktuose (Konstitucinio Teismo 2004 m. rugsėjo 15 d., 2005 m. sausio 19 d., 2005 m. rugsėjo 20 d. ir kt. nutarimai). Poįstatyminiai teisės aktai negali prieštarauti įstatymams, konstituciniams įstatymams ir Konstitucijai, jie turi būti priimami remiantis įstatymais, nes poįstatyminis teisės aktas yra įstatymo normų taikymo aktas nepriklausomai nuo to, ar tas aktas yra vienkartinio (*ad hoc*) taikymo, ar nuolatinio galiojimo (Konstitucinio Teismo 2003 m. gruodžio 30 d. nutarimas). Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas taip pat yra nurodęs, kad poįstatyminiame teisės akte nustatytas teisinis reglamentavimas turi būti grindžiamas teisiniu reglamentavimu, įtvirtintu įstatymuose, ir gali jį tik detalizuoti, tačiau negali būti sukuriama naujos bendro pobūdžio normos, konkuruojančios su įstatymo normomis (Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2010 m. liepos 14 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. I⁴⁴⁴-6/2010).

2.3. Pagal Konstituciją su žmogaus teisių ir laisvių turinio apibrėžimu ar jų įgyvendinimo garantijų įtvirtinimu susijusių teisinį reguliavimą galima nustatyti tik įstatymu. Kita vertus, tais atvejais, kai Konstitucija nereikalauja įstatyminio tam tikrų su žmogaus teisėmis, jų įgyvendinimu susijusių santykių reguliavimo, šie santykiai gali būti reguliuojami ir poįstatyminiais aktais – aktais, reglamentuojančiais žmogaus teisių įgyvendinimo procesinius (procedūrinius) santykius, atskirų žmogaus teisių įgyvendinimo tvarką ir pan. (Konstitucinio Teismo 2004 m. gruodžio 13 d. nutarimas, 2007 m. gegužės 5 d. nutarimas). Kai kada poreikį įstatymų nustatytą teisinį reguliavimą detalizuoti ir sukonkretinti poįstatyminiuose teisės aktuose gali lemti būtinumas teisėkūroje remtis specialiomis žiniomis ar specialia (profesine) kompetencija (Konstitucinio Teismo 2005 m. vasario 7 d. nutarimas). Tačiau (tai savo aktuose taip pat ne kartą yra pabrėžęs Konstitucinis Teismas) jokiais aplinkybėmis poįstatyminiais teisės aktais negalima nustatyti asmens teisės atsiradimo sąlygų, riboti teisės apimties; poįstatyminiais teisės aktais negalima nustatyti ir tokio su žmogaus teisėmis, jų įgyvendinimu susijusių santykių teisinio reguliavimo, kuris konkuruotų su nustatytoju įstatyme (Konstitucinio Teismo 2007 m. gegužės 5 d. nutarimas).

2.4. Analizuodamas su socialine apsauga ir parama susijusius teisės aktus, Konstitucinis Teismas yra pažymėjęs, kad poįstatyminiais teisės aktais galima nustatyti tik socialinės apsaugos, socialinės paramos santykius reguliuojančių įstatymų įgyvendinimo tvarką; socialinės apsaugos, socialinės paramos santykių poįstatyminis teisinis reguliavimas

gali apimti atitinkamų procedūrų nustatymą, taip pat tokį įstatymais grindžiamą teisinį reguliavimą, kai poreikį įstatymų nustatytą teisinį reguliavimą detalizuoti ir sukonkretinti poįstatyminiuose teisės aktuose objektyviai lemia būtinumas teisėkūroje remtis specialiomis žiniomis ar tam tikros srities specialia (profesine) kompetencija; tačiau Konstitucijos 52 straipsnyje nurodytų santykių poįstatyminiu teisiniu reguliavimu negalima nustatyti asmens teisės į socialinę paramą atsiradimo sąlygų, taip pat riboti šios teisės apimtį (Konstitucinio Teismo 2005 m. vasario 7 d., 2009 m. rugsėjo 2 d., 2010 m. gruodžio 14 d. nutarimai).

2.5. Atsižvelgiant į nurodytą Konstitucinio Teismo jurisprudenciją, teisėjų kolegijai kilo abejonių, ar Aprašo 25.3 punktas, kuriame numatytas nagrinėjamam ginčui aktualus bedarbio statuso netekimo pagrindas, neprieštarauja konstituciniams teisinės valstybės, teisės aktų hierarchijos principams. Iš konstitucinio teisinės valstybės principo, kitų konstitucinių imperatyvų kyla reikalavimas įstatymų leidėjui, kitiems teisėkūros subjektams paisyti iš Konstitucijos kylančios teisės aktų hierarchijos. Taigi egzistuoja poreikis patikrinti, ar Aprašo 25.3 punktas neprieštarauja konstituciniams teisinės valstybės, teisės aktų hierarchijos principams tuo aspektu, jog poįstatyminiame teisės akte galbūt įtvirtintas teisinis reglamentavimas, kuris gali būti nustatytas tik įstatyme.

II.

3. Rengiant norminę administracinę bylą nagrinėti Lietuvos vyriausiajame administraciniame teisme, gautas atsakovo Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos atsiliepimas, kuriame prašoma ginčijamą Aprašo nuostatą pripažinti teisėta. Atsiliepimas grindžiamas šiais esminiais teisiniais argumentais:

3.1. Aprašo 25.3 punkte (2010 m. liepos 22 d. įsakymo Nr. A1-359 redakcija) numatyta, kad bedarbio statuso netenkama bedarbiui be pateisinamų priežasčių, kaip nustatyta Nedarbo socialinio draudimo išmokų nuostatuose, patvirtintuose Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. gruodžio 24 d. nutarimu Nr. 1656 „Dėl Nedarbo socialinio draudimo išmokų nuostatų patvirtinimo“, neatvykus į teritorinę darbo biržą jo individualioje darbo ieškantio asmens atmintinėje nustatytu laiku priimti pasiūlymo dirbti arba dalyvauti aktyvios darbo rinkos politikos priemonėse. Ši nuostata neprieštarauja konstituciniams teisinės valstybės, teisės aktų hierarchijos principams, kadangi šis bedarbio statuso netekimo pagrindas nustatytas remiantis Lietuvos Respublikos užimtumo rėmimo įstatymu ir Lietuvos Respublikos nedarbo socialinio draudimo įstatymu (toliau – ir Nedarbo socialinio draudimo įstatymas). Nurodytu teisiniu reguliavimu nėra pažeidžiami konstituciniai teisinės valstybės, teisės aktų hierarchijos principai, kadangi jis numatytas ir įstatymuose, taigi Aprašo ginčijama nuostata nekonkuruoja su įstatymų normomis.

3.2. Pagal Užimtumo rėmimo įstatymą, bedarbiais laikomi asmenys, atitinkantys Užimtumo rėmimo įstatymo 2 straipsnio 3 dalį – bedarbiai yra nedirbantys darbingo amžiaus darbingi asmenys, kurie nesimoko pagal dieninę ar nuolatinę mokymo formą, taip pat Juridinių asmenų registre suteiktą likviduojamos individualios įmonės, mažosios bendrijos, tikrosios ūkinės bendrijos ar komanditinės ūkinės bendrijos statusą turinčių individualių įmonių savininkai, įstatymų nustatyta tvarka įsiregistravę teritorinėje darbo biržoje kaip darbo ieškantys asmenys ir pasirengę dalyvauti aktyvios darbo rinkos politikos priemonėse (redakcija, galiojanti nuo 2012 m. rugsėjo 1 d. iki 2014 m. rugsėjo 1 d.). Jeigu asmuo neatitinka nors vieno Užimtumo rėmimo įstatyme nurodyto požymio, jo statusas turėtų pasikeisti, t. y. jis turėtų netekti bedarbio statuso. Jei bedarbiai atsisako dirbti teritorinės darbo biržos siūlomą tinkamą darbą (Užimtumo rėmimo įstatymo 2 str. 14 d.) arba dalyvauti aktyvios darbo rinkos politikos priemonėse, darytina išvada, jog tokie asmenys savo valia nesiekia atitikti sąlygų, keliamų bedarbio statusui, todėl jie nelaikytini bedarbiais.

3.3. Bedarbių pareiga nustatytu laiku atvykti į teritorinę darbo biržą priimti pasiūlymo dirbti arba dalyvauti jo užimtumo plane numatytoje aktyvios darbo rinkos politikos priemonėse taip pat reglamentuota Nedarbo socialinio draudimo įstatyme – jei bedarbis nevykdo šių pareigų, jam nutraukiamas nedarbo draudimo išmokos mokėjimas (11 str. 2 ir 3 p.).

3.4. Kadangi Aprašo 25.3 punkte numatytas bedarbio statuso netekimo pagrindas siejamas su Užimtumo rėmimo įstatymo 2 straipsnio 3 dalyje ir Nedarbo socialinio draudimo įstatymo 11 straipsnio 2 ir 3 punktuose numatytomis bedarbio pareigomis dalyvauti aktyvios darbo rinkos politikos priemonėse ir ieškoti darbo (teritorinės darbo biržos registracijos faktas patvirtina, kad bedarbis ieško darbo), todėl poįstatyminiame teisės akte numatytas teisinis reglamentavimas nepakeitė Užimtumo rėmimo įstatymo ir Nedarbo socialinio draudimo įstatymo nuostatų, nesukūrė bedarbio statuso netekimo pagrindo, kuris neatitiktų šių įstatymų normų. Taigi Aprašo 25.3 punktas neprieštarauja konstituciniams teisinės valstybės, teisės aktų hierarchijos principams.

Išplėstinė teisėjų kolegija

k o n s t a t u o j a :

III.

4. Norminėje administracinėje byloje keliamas klausimas dėl Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2009 m. rugpjūčio 4 d. įsakymu Nr. A1-473 „Dėl Darbo rinkos stebėsenos sąlygų ir tvarkos aprašo patvirtinimo“ patvirtinto Darbo rinkos stebėsenos sąlygų ir tvarkos aprašo (2010 m. liepos 22 d. įsakymo Nr. A1-359 redakcija) (toliau – ir Aprašas) 25.3 punkto teisėtumo. Ginčijama Aprašo (2010 m. liepos 22 d. įsakymo Nr. A1-359 redakcija) nuostata nustato:

„25. Bedarbio statuso netenkama:

<...>

25.3. bedarbiui be pateisinamų priežasčių, kaip nustatyta Nedarbo socialinio draudimo išmokų nuostatuose, patvirtintuose Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu Nr. 1656 (Žin., 2004, Nr.186-6930), neatvykus į teritorinę darbo biržą jo individualioje Darbo ieškančio asmens atmintinėje nustatytu laiku priimti pasiūlymo dirbti arba dalyvauti aktyvios darbo rinkos politikos priemonėse“.

5. Kaip matyti iš Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2014 m. lapkričio 25 d. nutarties motyvų, abejonės dėl nurodytos Aprašo nuostatos atitikties konstituciniam teisinės valstybės principui, o būtent – iš jo kylančiam reikalavimui paisyti teisės aktų hierarchijos, kilo tuo aspektu, ar ginčijamoje poįstatyminio teisės akto nuostatoje, reguliuojančioje tam tikrus asmenų, dalyvaujančių užimtumo rėmimo sistemoje (bedarbių), su socialine apsauga susijusius teisinio statuso klausimus (t. y. bedarbio statuso netekimą), nėra įtvirtintas teisinis reguliavimas, kuris gali būti nustatytas tik įstatyme.

6. Išplėstinė teisėjų kolegija pažymi, kad Aprašas Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2014 m. rugsėjo 15 d. įsakymu Nr. A1-450 buvo pakeistas, *inter alia* pakeistas jo 25.3 punktas, minėtą bedarbio statuso netekimo pagrindą išdėstant taip:

„25.3. bedarbiui be pateisinamų priežasčių, kaip nustatyta Nedarbo socialinio draudimo išmokų nuostatuose, patvirtintuose Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. gruodžio 24 d. nutarimu Nr. 1656 „Dėl Nedarbo socialinio draudimo išmokų nuostatų patvirtinimo“ (toliau – Nuostatai), neatvykus į teritorinę darbo biržą jo individualioje Darbo ieškančio asmens atmintinėje nustatytu laiku priimti pasiūlymo dirbti, sudaryti Individualų užimtumo veiklos planą arba dalyvauti jo Individualiame užimtumo veiklos plane numatytose aktyvios darbo rinkos politikos priemonėse ar naudotis šiame plane numatytomis darbo rinkos paslaugomis, išskyrus bedarbius, kurie dalyvauja įgyjant darbo įgūdžių pagal dvišalę darbo įgūdžių įgijimo sutartį arba nuo 2015 m. sausio 1 d. atlieka savanorišką praktiką“.

7. Taigi Aprašo 25.3 punktą išdėsčius socialinės apsaugos ir darbo ministro 2014 m. rugsėjo 15 d. įsakymo Nr. A1-450 redakcija, viena vertus, buvo išplėstas šiame punkte numatytas bedarbio statuso netekimo pagrindas (papildomai numatyta, kad bedarbio statuso netenkama be pateisinamų priežasčių neatvykus į teritorinę darbo biržą sudaryti Individualų užimtumo veiklos planą ar naudotis šiame plane numatytomis darbo rinkos paslaugomis), kita

vertus, numatyta ir tam tikra išimtis iš minėtos nuostatos taikymo („išskyrus bedarbius, kurie dalyvauja įgyjant darbo įgūdžių pagal dvišalę darbo įgūdžių įgijimo sutartį arba nuo 2015 m. sausio 1 d. atlieka savanorišką praktiką“). Nepaisant to, pažymėtina, jog ginčijamu aspektu – t. y. kad Aprašo 25.3 punkte yra įtvirtintas vienas iš bedarbio statuso netekimo pagrindų – teisinis reguliavimas iš esmės nepakito.

8. Išplėstinė teisėjų kolegija pažymi, jog iš Administracinių bylų teisenos įstatymo šešioliktojo skirsnio, nustatančio pareiškimų ištirti norminių administracinių aktų teisėtumą nagrinėjimo tvarką, matyti, kad norminės administracinės bylos nagrinėjimo ribas visų pirma apibrėžia pareiškėjo prašymas, jo apimtis, taip pat šį prašymą pagrindžiantys teisiniai argumentai. Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas yra pažymėjęs, kad būtent teismo nutartis prašyti ištirti norminio administracinio akto teisėtumą yra tas procesinis dokumentas, kuris apibrėžia iškeliamos norminės administracinės bylos nagrinėjimo dalyką bei ribas ir pagal kurį ši byla turi būti nagrinėjama (Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2011 m. gruodžio 15 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A⁴⁴²-3065/2011, Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo biuletenis Nr. 22, 2011, p. 375-384). Atsižvelgiant į tai, nagrinėjamoje norminėje administracinėje byloje Aprašo 25.3 punktas bus tiriamas ir vertinamas būtent Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2014 m. lapkričio 25 d. nutartyje nurodytu aspektu – ar ginčijamas teisinis reguliavimas galėjo būti nustatytas poįstatyminiame teisės akte.

9. Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas (toliau – ir Konstitucinis Teismas), aiškindamas konstitucinį teisinės valstybės principą, ne kartą yra konstatavęs, kad konstitucinis teisinės valstybės principas – universalus principas, kuriuo yra grindžiama visa Lietuvos teisės sistema ir pati Konstitucija, kad konstitucinis teisinės valstybės principas aiškintinas neatsiejamai nuo Konstitucijos preambulėje skelbiamo atviros, teisingos, darnios pilietinės visuomenės ir teisinės valstybės siekio, kad minėto konstitucinio principo turinys atsiskleidžia įvairiose Konstitucijos nuostatose. Šio principo esmė – teisės viešpatavimas. Konstitucinis teisinės valstybės principas – itin talpus, jis apima daug įvairių tarpusavyje susijusių imperatyvų. Juo turi būti vadovujamasi ir kuriant teisę, ir ją įgyvendinant (Konstitucinio Teismo 2004 m. gruodžio 29 d., 2012 m. vasario 6 d., 2012 m. liepos 3 d. ir kt. nutarimai).

10. Konstitucinis teisinės valstybės principas suponuoja įvairius reikalavimus įstatymų leidėjui, kitiems teisėkūros subjektams, *inter alia* tai, kad teisėkūros subjektai teisės aktus gali leisti tik neviršydami savo įgaliojimų (Konstitucinio Teismo 2004 m. gruodžio 13 d., 2006 m. sausio 16 d., 2010 m. kovo 22 d., 2013 m. balandžio 2 d. ir kt. nutarimai). Konstitucijoje įtvirtintas teisinės valstybės principas suponuoja ir teisės aktų hierarchiją, *inter alia* tai, kad poįstatyminiai teisės aktai negali prieštarauti įstatymams, konstituciniams įstatymams ir Konstitucijai, kad poįstatyminiai teisės aktai turi būti priimami remiantis įstatymais, kad poįstatyminis teisės aktas yra įstatymo normų taikymo aktas, nepaisant to, ar tas aktas yra vienkartinio (*ad hoc*) taikymo, ar nuolatinio galiojimo (Konstitucinio Teismo 2007 m. rugsėjo 6 d., 2009 m. balandžio 29 d., 2009 m. spalio 8 d., 2011 m. birželio 9 d. nutarimai). Konstitucinis teisinės valstybės principas neleidžia poįstatyminiais teisės aktais reguliuoti santykių, kurie gali būti reguliuojami tik įstatymu, taip pat poįstatyminiais teisės aktais nustatyti tokio teisinio reguliavimo, kuris konkuruotų su nustatytuoju įstatyme, nebūtų grindžiamas įstatymais (Konstitucinio Teismo 2006 m. kovo 14 d., 2009 m. birželio 22 d., 2013 m. lapkričio 6 d. ir kt. nutarimai).

11. Kaip savo aktuose ne kartą yra konstatavęs Konstitucinis Teismas, pagal Konstituciją su žmogaus teisių ir laisvių turinio apibrėžimu ar jų įgyvendinimo garantijų įtvirtinimu susijusių teisinį reguliavimą galima nustatyti tik įstatymu. Kita vertus, tais atvejais, kai Konstitucija nereikalauja įstatyminio tam tikrų su žmogaus teisėmis, jų įgyvendinimu susijusių santykių reguliavimo, šie santykiai gali būti reguliuojami ir poįstatyminiais aktais – aktais, reglamentuojančiais žmogaus teisių įgyvendinimo procesinius (procedūrinius) santykius, atskirų žmogaus teisių įgyvendinimo tvarką ir pan., tačiau jokiais aplinkybėmis poįstatyminiais aktais negalima nustatyti tokio su žmogaus teisėmis, jų įgyvendinimu susijusių santykių teisinio reguliavimo, kuris konkuruotų su nustatytuoju įstatyme (Konstitucinio Teismo 2004 m. gruodžio 13 d., 2007 m. gegužės 5 d. nutarimai).

12. Konstitucijos 52 straipsnis nustato, kad valstybė laiduoja piliečių teisę gauti senatvės ir invalidumo pensijas, socialinę paramą nedarbo, ligos, našlystės, maitintojo netekimo ir kitais įstatymų numatytais atvejais. Konstitucinis Teismas yra nurodęs, kad Konstitucijos 52 straipsnio formuluotė „valstybė laiduoja“ *inter alia* reiškia, kad įvairios socialinės paramos rūšys garantuojamos tiems asmenims ir tokiomis pagrindais, kurie nustatyti įstatymais (Konstitucinio Teismo 2002 m. balandžio 23 d., 2010 m. gruodžio 14 d., 2012 m. spalio 31 d. nutarimai). Konstitucijos 52 straipsnis, kuriame *inter alia* nustatyti socialinės paramos pagrindai, aiškintinas kartu su Konstitucijos 48 straipsnio 1 dalimi, pagal kurią kiekvienas žmogus turi teisę į, be kita ko, socialinę apsaugą nedarbo atveju. Konstitucinis Teismas, aiškindamas Konstitucijos 48 straipsnio 1 dalyje įtvirtintą valstybės pareigą užtikrinti kiekvieno žmogaus teisę į *inter alia* socialinę apsaugą nedarbo atveju, yra konstatavęs, kad jei asmuo dėl tam tikrų priežasčių netenka darbo ir negali pasirūpinti savo gerove, valstybei kyla pareiga nustatyti tokį teisinį reguliavimą, pagal kurį asmeniui būtų užtikrinta socialinė parama nedarbo atveju. Įstatymų leidėjas gali pasirinkti ir įstatymuose įtvirtinti minėtos paramos modelį, *inter alia* įvairias jos formas (Konstitucinio Teismo 2008 m. gruodžio 24 d., 2013 m. vasario 7 d. nutarimai).

13. Konstitucinis Teismas taip pat ne kartą yra pažymėjęs, kad poįstatyminiais teisės aktais galima nustatyti tik socialinės apsaugos, socialinės paramos santykius reguliuojančių įstatymų įgyvendinimo tvarką; socialinės apsaugos, socialinės paramos santykių poįstatyminis teisinis reguliavimas gali apimti atitinkamų procedūrų nustatymą, taip pat tokį įstatymais grindžiamą teisinį reguliavimą, kai poreikį įstatymų nustatytą teisinį reguliavimą detalizuoti ir sukonkretinti poįstatyminiuose teisės aktuose objektyviai lemia būtinumas teisėkūroje remtis specialiomis žiniomis ar tam tikros srities specialia (profesine) kompetencija; tačiau Konstitucijos 52 straipsnyje nurodytų santykių poįstatyminiu teisiniu reguliavimu negalima nustatyti asmens teisės į socialinę paramą atsiradimo sąlygų, taip pat riboti šios teisės apimtį (pvz., Konstitucinio Teismo 2005 m. vasario 7 d., 2010 m. gruodžio 14 d., 2012 m. spalio 31 d. nutarimai).

14. Socialinės apsaugos ir darbo ministro 2009 m. rugpjūčio 4 d. įsakymas Nr. A1-473, kuriuo patvirtintas Darbo rinkos stebėsenos sąlygų ir tvarkos aprašas, priimtas vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2006 m. liepos 24 d. nutarimo Nr. 744 „Dėl įgaliojimų suteikimo įgyvendinant Lietuvos Respublikos užimtumo rėmimo įstatymą“ (2009 m. liepos 22 d. nutarimo Nr. 797 redakcija) 1.3 punktu, kuriuo Vyriausybė įgaliojo Socialinės apsaugos ir darbo ministeriją parengti ir patvirtinti Darbo rinkos stebėsenos sąlygų ir tvarkos aprašą. Savo ruožtu minėtas Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimas buvo priimtas įgyvendinant įgaliojimus, įtvirtintus *inter alia* Užimtumo rėmimo įstatymo 12 straipsnio 2 dalyje, pagal kurią darbo rinkos stebėsenos sąlygas ir tvarką nustato Vyriausybė ar jos įgaliota institucija. Taigi įgaliojimai Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai (socialinės apsaugos ir darbo ministrui) nustatyti darbo rinkos stebėsenos sąlygas ir tvarką kyla iš Užimtumo rėmimo įstatymo 12 straipsnio 2 dalies ir minėto Vyriausybės 2006 m. liepos 24 d. nutarimo Nr. 744 (2009 m. liepos 22 d. nutarimo Nr. 797 redakcija) 1.3 punkto.

15. Nagrinėjamoje norminėje administracinėje byloje aktualius teisinius santykius reguliuoja Užimtumo rėmimo įstatymas, kurio paskirtis – nustatyti darbo ieškančių asmenų užimtumo rėmimo sistemos teisinius pagrindus, jos tikslą, uždavinius, užimtumo rėmimo politiką įgyvendinančių institucijų (įstaigų) funkcijas, užimtumo rėmimo priemonių įgyvendinimo ir darbo rinkos paslaugų teikimo organizavimą ir finansavimą (1 str. 1 d.).

16. Minėta, kad ginčijamas Aprašas priimtas įgyvendinant įgaliojimus nustatyti darbo rinkos stebėsenos sąlygas ir tvarką. Darbo rinkos stebėseną pagal Užimtumo rėmimo įstatymo 12 straipsnio 1 dalį sudaro darbo ieškančių asmenų registravimas ir apskaita (1 punktas), laisvų darbo vietų registravimas (2 punktas), padėties darbo rinkoje vertinimas ir jos pokyčių prognozavimas (3 punktas), užimtumo rėmimo priemonių įgyvendinimo ir darbo rinkos paslaugų teikimo efektyvumo vertinimas (4 punktas). Darbo ieškančių asmenų registravimą ir apskaitą, kaip sudėtinę darbo rinkos stebėsenos dalį, detalizuojantis šio įstatymo 13 straipsnis numato, kad teritorinės darbo biržos registruoja darbo ieškančius asmenis, kurie gyvena jų

nurodytoje gyvenamojoje vietoje, ir tvarko jų bei dalyvaujančių aktyvios darbo rinkos politikos priemonėse asmenų apskaitą. Ginčijama Aprašo 25.3 punkto nuostata įtvirtinta Aprašo III dalyje „Darbo ieškančių asmenų registravimas ir apskaita“. Kiek aktualu šioje byloje nagrinėjamo klausimo kontekste, Aprašas nustato atitinkamus reikalavimus asmenims, siekiantiems įsiregistruoti teritorinėje darbo biržoje, *inter alia* dokumentus, pateikiamus vykdant šią procedūrą (8-11, 15, 17 punktai), taip pat teritorinės darbo biržos veiksmus registruojant asmenis (12-14, 16, 18-19 punktai). Kaip matyti iš Apraše įtvirtinto teisinio reguliavimo, asmenims, užsiregistravusiems darbo biržoje ir atitinkantiems bedarbio apibrėžimą, suteikiamas bedarbio statusas, kuris gali būti stabdomas, atstatomas, keičiamas, nenutraukus registracijos, taip pat jo gali būti netenkama atvejais, nustatytais aprašo 25 punkte (Aprašo 20 p.). Savo ruožtu iš Aprašo 26 punkto išplaukia, kad asmenims, netekusiems bedarbio statuso *inter alia* dėl nagrinėjamoje byloje aktualiame Aprašo 25.3 punkte nurodytų priežasčių, registracija darbo biržoje nutraukiama, be to, tokie asmenys pakartotinai teritorinėje darbo biržoje gali registruotis ne anksčiau kaip po 6 mėnesių nuo registracijos nutraukimo.

17. Vertindama bedarbio statuso netekimo pasekmes, išplėstinė teisėjų kolegija pirmiausia pažymi, kad pagal Užimtumo rėmimo įstatymo 2 straipsnio 3 dalį (2012 m. birželio 29 d. įstatymo Nr. XI-2167 redakcija, galiojusi individualioje byloje kilusio ginčo metu), bedarbiai – nedirbantys darbingo amžiaus darbingi asmenys, kurie nesimoko pagal dieninę ar nuolatinę mokymo formą, taip pat Juridinių asmenų registre suteiktą likviduojamos individualios įmonės, mažosios bendrijos, tikrosios ūkinės bendrijos ar komanditinės ūkinės bendrijos statusą turinčių individualių įmonių savininkai, mažųjų bendrijų nariai, tikrųjų ūkinių bendrijų ar komanditinių ūkinių bendrijų tikrieji nariai, įstatymų nustatyta tvarka įsiregistravę teritorinėje darbo biržoje kaip darbo ieškantys asmenys ir pasirengę dalyvauti aktyvios darbo rinkos politikos priemonėse. Pagal šiuo metu galiojančios (2014 m. liepos 10 d. įstatymo Nr. XII-999) redakcijos Užimtumo rėmimo įstatymo 2 straipsnio 3 dalį, bedarbis – nedirbantis darbingo amžiaus darbingas asmuo, kuris nesimoko pagal bendrojo ugdymo programą ar pagal formaliojo profesinio mokymo programą arba nestudijuoja aukštojoje mokykloje pagal nuolatinės formos studijų programas ir yra įstatymų nustatyta tvarka įsiregistravęs teritorinėje darbo biržoje. Taigi, kaip išplaukia iš cituotų Užimtumo rėmimo įstatymo nuostatų, apibrėžiančių bedarbio sąvoką, įsiregistravimas įstatymų nustatyta tvarka teritorinėje darbo biržoje kaip darbo ieškančiam asmeniui (šiuo metu galiojančios redakcijos Užimtumo rėmimo įstatymo 2 straipsnio 3 dalyje nebeįtvirtintas detalizavimas „kaip darbo ieškantys asmenys“) – būtina sąlyga asmeniui siekiant gauti bedarbio statusą.

18. Užimtumo rėmimo įstatymo 3 straipsnis nustato, kad užimtumo rėmimo sistemos tikslas – siekti visiško gyventojų užimtumo, mažinti jų socialinę atskirtį ir stiprinti socialinę sanglaudą (1 dalis), o uždaviniai – derinti darbo pasiūlą ir paklausą, siekiant išlaikyti darbo rinkos pusiausvyrą, didinti darbo ieškančių darbingo amžiaus asmenų užimtumo galimybes (2 dalis). Šio įstatymo 3 straipsnio (2009 m. liepos 14 d. įstatymo Nr. XI-334 redakcija) 3 dalis nustato užimtumo rėmimo priemones – tai aktyvios darbo rinkos politikos priemonės, užimtumo rėmimo programos (pagal šiuo metu galiojančios 2014 m. liepos 10 d. įstatymo Nr. XII-999 redakcijos Užimtumo rėmimo įstatymo 3 straipsnio 3 dalį, šių priemonių sąrašas papildytas dar viena priemone – savanoriška praktika, o vietoj užimtumo rėmimo programų sąvokos įtvirtinta užimtumo didinimo programų sąvoka), be to, 4 dalis nustato darbo rinkos paslaugas – informavimo, konsultavimo, tarpininkavimo įdarbinant ir individualios užimtumo veiklos planavimo.

19. Užimtumo rėmimo įstatymo 22 straipsnis nustato aktyvios darbo rinkos politikos priemonių sąrašą – bedarbių ir išpėtų apie atleidimą iš darbo darbingo amžiaus darbuotojų profesinį mokymą, remiamąjį įdarbinimą, paramą darbo vietoms steigti, bedarbių teritorinio judumo rėmimą. Šios priemonės detalizuojamos įstatymo 23-33 straipsniuose, iš kurių išplaukia, jog jomis siekiama padidinti darbo ieškančių asmenų, *inter alia* bedarbių užimtumo galimybes, įtraukiant juos į darbo rinką, formuojant jų darbo įgūdžius, taikant atitinkamas priemones, pagal kurias suteikiama galimybė užsidirbti pragyvenimui būtinų lėšų, taip pat kompensuojant išlaidas, susijusias su tokių asmenų dalyvavimu atitinkamose priemonėse. Taigi

asmeniui netekus bedarbio statuso (*inter alia* Aprašo 25.3 punkte nurodytu pagrindu) ir dėl to jį išregistravus iš teritorinės darbo biržos, jam iš esmės užkertamos galimybės dalyvauti atitinkamose Užimtumo rėmimo įstatyme įtvirtintose užimtumo rėmimo priemonėse ir / ar naudotis darbo rinkos paslaugomis. Juolab jog, kaip minėta, pagal Aprašo 26 punktą, netekus bedarbio statuso dėl atinkamų priežasčių (tarp jų – ir numatytų ginčijamame Aprašo 25.3 punkte), pakartotinai asmenys teritorinėje darbo biržoje gali registruotis ne anksčiau kaip po 6 mėnesių nuo registracijos nutraukimo. Tai savo ruožtu lemia išvadą, jog ginčijamas teisinis reguliavimas, įtvirtinantis vieną iš bedarbio statuso netekimo pagrindų, pagal savo pobūdį ir sukeliamas teises pasekmes yra asmens teisės į socialinę paramą nedarbo atveju (kiek tai pakliūna į Užimtumo rėmimo įstatymo reguliavimo sritį) ribojančio pobūdžio.

20. Kaip minėta, Aprašas priimtas Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai (socialinės apsaugos ir darbo ministrui) įgyvendinant įgaliojimus nustatyti darbo rinkos stebėsenos, *inter alia* darbo ieškančių asmenų registravimo (Užimtumo rėmimo įstatymo 12 str. 1 d. 1 p., 13 str.) sąlygas ir tvarką. Tačiau įvertinus jau minėtus argumentus, susijusius su iš Konstitucijos ir konstitucinio teisinės valstybės principo kylančiais imperatyvais paisyti teisės aktų hierarchijos, be kita ko, reikalavimu poįstatyminiais teisės aktais nustatyti tik socialinės apsaugos, socialinės paramos santykius reguliuojančių įstatymų įgyvendinimo tvarką, ir jokiais būdais nenustatyti teisės į socialinę paramą atsiradimo sąlygų, riboti šios teisės apimtį, – akivaizdu, jog minėti įgaliojimai (nustatyti darbo rinkos stebėsenos sąlygas ir tvarką) negali būti aiškinami kaip teisinis pagrindas poįstatyminiame teisės akte (t. y. Apraše) nustatyti teisinį reguliavimą, negrindžiamą įstatyminiu reguliavimu, kuriuo būtų iš esmės ribojamos (paneigiamos) asmens galimybės naudotis Užimtumo rėmimo įstatyme įtvirtintomis garantijomis jam netekus darbo (asmeniui atitinkant šiame įstatyme įtvirtintas sąlygas). Todėl išplėstinė teisėjų kolegija, atsižvelgdama į minėtus argumentus, pažymi, jog sprendžiant klausimą dėl šioje byloje ginčijamo teisinio reguliavimo teisėtumo, būtina įvertinti, ar Aprašo, t. y. sveikatos apsaugos ir darbo ministro priimto poįstatyminio teisės akto, 25.3 punkte įtvirtintas vienas iš bedarbio statuso netekimo pagrindų yra grindžiamas įstatymu.

21. Atsakovas savo poziciją, jog nurodyti iš Konstitucijos kylantys imperatyvai ginčijamu teisiniu reguliavimu nėra pažeidžiami, grindžia tuo, jog Aprašo 25.3 punkte įtvirtintas bedarbio statuso netekimo pagrindas sietinas su Užimtumo rėmimo įstatymo 2 straipsnio 3 dalyje įtvirtinta bedarbio sąvoka bei Nedarbo socialinio draudimo įstatymo 11 straipsnio 2 ir 3 punktuose numatytomis bedarbio pareigomis dalyvauti aktyvios darbo rinkos politikos priemonėse ir ieškoti darbo.

22. Vertindama atsakovo poziciją, jog ginčijamas teisinis reguliavimas gali būti grindžiamas Užimtumo rėmimo įstatymo 2 straipsnio 3 dalies nuostata, išplėstinė teisėjų kolegija šiuo aspektu pirmiausia pažymi, jog sutiktina su atsakovo argumentais, jog bedarbio statuso pripažinimo asmeniui galimybė neabejotinai sietina su minėta Užimtumo rėmimo įstatymo 2 straipsnio 3 dalyje įtvirtinta bedarbio sąvoka, kurioje atskleisti esminiai kriterijai (reikalavimai), lemiantys galimybę asmeniui suteikti bedarbio statusą. Kita vertus, akcentuotina, jog nagrinėjamu atveju atsakovas galimybę įtvirtinti ginčijamą teisinį reguliavimą grindžia minėtoje bedarbio sąvokoje įstatymų leidėjo aiškiai ir konkrečiai neapibrėžtu požymiu – „pasirengę dalyvauti aktyvios darbo rinkos politikos priemonėse“. Juolab pažymėtina, jog šiuo metu galiojančios 2014 m. liepos 10 d. įstatymo Nr. XII-999 redakcijos Užimtumo rėmimo įstatymo 2 straipsnio 3 dalyje šio kriterijaus, apibrėždamas bedarbio sąvoką, įstatymų leidėjas nebenumato. Taigi nepaisant to, jog nekeičiama galimybė poįstatyminiu teisės aktu nustatyti atitinkamą teisinį reguliavimą dėl bedarbio statuso netekimo pagrindų, grindžiant jį vienareikšmiškai apibrėžtu, konkrečiu ir aiškiu teisiniu reguliavimu, įtvirtintu įstatyme, tačiau nagrinėjamu atveju nelaikytina, jog ginčijamame Aprašo 25.3 punkte (2010 m. liepos 22 d. įsakymo Nr. A1-359 redakcija) įtvirtintas bedarbio statuso netekimo pagrindas – neatvykimas be pateisinamų priežasčių į teritorinę darbo biržą jo individualioje Darbo ieškančio asmens atmintinėje nustatytu laiku priimti pasiūlymo dirbti arba dalyvauti aktyvios darbo rinkos politikos priemonėse – gali būti grindžiamas Užimtumo rėmimo įstatyme

įtvirtintoje bedarbio sąvokoje nustatyto pasirengimo dalyvauti aktyvios darbo rinkos politikos priemonėse kriterijumi, kuris įstatymų leidėjo nėra konkretizuotas.

23. Minėta, kad atsakovas galimybę įtvirtinti ginčijamą teisinį reguliavimą taip pat kildina iš Nedarbo socialinio draudimo įstatymo 11 straipsnio 2 ir 3 punktų (2009 m. birželio 18 d. įstatymo Nr. XI-306, 2014 m. gruodžio 16 d. įstatymo Nr. XII-1436 redakcija), pagal kuriuos nedarbo draudimo išmokos mokėjimas nutraukiamas, jeigu per nedarbo draudimo išmokos mokėjimo laikotarpį be pateisinamos priežasties bedarbis atsisakė dalyvauti jo užimtumo plane numatytoje aktyvios darbo rinkos politikos priemonėse (2 punktas) ar be pateisinamos priežasties nustatytu laiku neatvyko į teritorinę darbo biržą priimti pasiūlymo dirbti arba dalyvauti jo užimtumo plane numatytoje aktyvios darbo rinkos politikos priemonėse (3 punktas). Taigi ginčijamame Aprašo 25.3 punkte (2010 m. liepos 22 d. įsakymo Nr. A1-359 redakcija) numatytas bedarbio statuso netekimo pagrindas iš esmės yra identiškas įtvirtintajam Nedarbo socialinio draudimo įstatymo 11 straipsnio 3 punkte vienam iš nedarbo socialinio draudimo išmokos mokėjimo nutraukimo pagrindų. Tačiau išplėstinė teisėjų kolegija pirmiausia pažymi, jog Nedarbo socialinio draudimo įstatyme nustatyta bedarbių, atitinkančių šiame įstatyme įtvirtintas papildomas sąlygas, teisė į atitinkamą finansinę paramą (nedarbo socialinio draudimo išmokas) yra viena iš socialinės paramos nedarbo atveju formų. Savo ruožtu Užimtumo rėmimo įstatyme yra įtvirtintas kitų socialinių garantijų sąrašas (užimtumo rėmimo priemonės, darbo rinkos paslaugos, kitos ekonominės ir socialinės priemonės, kuriomis siekiama *inter alia* padidinti darbo ieškančių asmenų užimtumą). Taigi įstatymų leidėjui atsakovo nurodytuose Nedarbo socialinio draudimo įstatymo 11 straipsnio 2 ir 3 punktuose aiškiai ir konkrečiai įtvirtinus atitinkamas nuostatas, kurios yra teisinis pagrindas nutraukti būtent nedarbo socialinio draudimo išmokų mokėjimą, taigi bedarbio pareigą dalyvauti aktyvios darbo rinkos politikos priemonėse šiame įstatyme siejant su teise gauti atitinkamas nedarbo socialinio draudimo išmokas, nėra teisinių argumentų teigti, jog nurodyti pagrindai (*inter alia* pagrindas, įtvirtintas Nedarbo socialinio draudimo įstatymo 11 straipsnio 3 punkte) gali būti aiškinami kaip galintys lemti ir apskritai bedarbio statuso netekimą, kuris, savo ruožtu, lemtų ir negalimumą naudotis Užimtumo rėmimo įstatyme įtvirtintomis kitomis *inter alia* bedarbiams taikomomis garantijomis. Atsižvelgiant į tai, pripažintina, jog Aprašo 25.3 punkte (2010 m. liepos 22 d. įsakymo Nr. A1-359 redakcija) įtvirtintas teisinis reguliavimas negali būti grindžiamas Nedarbo socialinio draudimo įstatymo 11 straipsnio 2 ir 3 punktų nuostatomis. Kitų teisinių argumentų, kad ginčijamas Aprašo 25.3 punktas yra grindžiamas įstatyme įtvirtintu teisiniu reguliavimu, atsakovas nenurodė.

24. Atsižvelgdama į nurodytų argumentų visumą – tai, kad Aprašo (2010 m. liepos 22 d. įsakymo Nr. A1-359 redakcija) 25.3 punkte yra įtvirtintas vienas iš bedarbio statuso netekimo pagrindų, t. y. įtvirtinta nuostata, iš esmės ribojanti (paneigianti) asmens teises į atitinkamas Užimtumo rėmimo įstatyme įtvirtintas garantijas netekus darbo, nors, įvertinus jos turinį ir sukiamas pasekmes, akivaizdu, jog tokio pobūdžio teisinis reguliavimas gali būti įtvirtintas ne žemesnės galios nei įstatymas teisės akte, taip pat įvertinus tai, jog ginčijama nuostata neturi pakankamai aiškaus ir konkretaus įstatyminio pagrindo (t. y. ne grindžiama aiškiu ir vienareikšmiškai suprantamu įstatyme įtvirtintu teisiniu reguliavimu), – išplėstinė teisėjų kolegija konstatuoja, jog socialinės apsaugos ir darbo ministro 2009 m. rugpjūčio 4 d. įsakymu Nr. A1-473 patvirtinto Darbo rinkos stebėsenos sąlygų ir tvarkos aprašo (2010 m. liepos 22 d. įsakymo Nr. A1-359 redakcija) 25.3 punktas prieštaravo konstituciniam teisinės valstybės principui, suponuojančiam teisės aktų hierarchiją.

25. Tai pripažinus, tais pačiais teisiniais argumentais pripažintina, kad konstituciniam teisinės valstybės principui, suponuojančiam teisės aktų hierarchiją, prieštarauja ir socialinės apsaugos ir darbo ministro 2009 m. rugpjūčio 4 d. įsakymu Nr. A1-473 patvirtinto Darbo rinkos stebėsenos sąlygų ir tvarkos aprašo (2014 m. rugsėjo 15 d. įsakymo Nr. A1-450 redakcija) 25.3 punktas. Juolab kad, kaip pastebi išplėstinė teisėjų kolegija, kiek tai aktualu vertinant klausimą dėl Aprašo (2014 m. rugsėjo 15 d. įsakymo Nr. A1-450 redakcija) 25.3 punkto teisėtumo, nuo 2014 m. rugsėjo 1 d. galiojančios 2014 m. liepos 10 d. įstatymo

Nr. XII-999 redakcijos Užimtumo rėmimo įstatymo 2 straipsnio 3 dalyje, apibrėžiant bedarbio sąvoką, kriterijus, kuriuo *inter alia* atsakovas grindė galimybę nustatyti ginčijamą šioje norminėje administracinėje byloje bedarbio statuso netekimo pagrindą, t. y. pasirengimas dalyvauti aktyvios darbo rinkos politikos priemonėse, nebeįtvirtintas.

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo 115 straipsnio 1 dalies 2 punktu, Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo išplėstinė teisėjų kolegija

n u s p r e n d ž i a :

Pripažinti, kad Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2009 m. rugpjūčio 4 d. įsakymu Nr. A1-473 „Dėl Darbo rinkos stebėsenos sąlygų ir tvarkos aprašo patvirtinimo“ patvirtinto Darbo rinkos stebėsenos sąlygų ir tvarkos aprašo (2010 m. liepos 22 d. įsakymo Nr. A1-359 redakcija) 25.3 punktas prieštaravo konstituciniam teisinės valstybės principui, suponuojančiam teisės aktų hierarchiją.

Pripažinti, kad Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2009 m. rugpjūčio 4 d. įsakymu Nr. A1-473 „Dėl Darbo rinkos stebėsenos sąlygų ir tvarkos aprašo patvirtinimo“ patvirtinto Darbo rinkos stebėsenos sąlygų ir tvarkos aprašo (2014 m. rugsėjo 15 d. įsakymo Nr. A1-450 redakcija) 25.3 punktas prieštarauja konstituciniam teisinės valstybės principui, suponuojančiam teisės aktų hierarchiją.

Sprendimas neskundžiamas.

Sprendimas skelbiamas Teisės aktų registre.

Teisėjai

Laimutis Alechnavičius

Laimė Baltrūnaitė

Artūras Drigotas

Ramūnas Gadliauskas

Irmantas Jarukaitis